

— фарміраванню патрэбы і гатоўнасці да далейшай пастаяннай самаадукацыі;

-- выхаванню ставоўчых асобасных якасцей (іншп'ятывы, самастойнасці, адказнасці, арганізаванасці, умённю пераадолюваць цяжкасці).

Удасканаленне самастойнай працы студэнтаў па замежных мовах дасягаецца праз:

-- сувязь яе з аўдыторнай вучэбнай работай;

-- умацаванне ўнутры- і міжпрадметных сувязей міжвучасных дысцыплін;

-- разнастайнасць, узаема сувязь і ўзаемадзеянне арганізацыйных формаў самастойнай дзейнасці студэнтаў;

-- улік індыўідуальных асаблівасцей навучэнцаў, развіццё на гэтай аснове іх інтарэсаў і творчых здольнасцей.

Аналізуючы шляхі ўдасканалення самастойнай работы студэнтаў па замежных мовах, трэба адзначыць, што поспех забяспечваецца не асобнымі спосабамі і прыёмамі, а іх сукупнасцю, абумоўленай зместам і логікай працэсу навучання, комплекснай рэалізацыяй дыдактычных прыёмаў, выкарыстаннем метадаў праблемна-развіваючага навучання, стымуляваннем пазнавальных і прафесійных інтарэсаў студэнтаў.

Баравік В.І.,
выкладчык

НЕКАТОРЫЯ ЗАЎВАП АБ ВЫКАРЫСТАННІ КАНТРАСТУ І ПАРАЛЕЛЬНЫХ КАНСТРУКЦЫЙ У ПРОЗЕ ФРАНЦУЗСКИХ ПІСЬМЕНІКАЎ 18 СТАГОДДЗЯ (на матэрыяле твораў Вальтэра)

Прааналізаваўшы шэраг твораў Вальтэра (Фрапсуа Марі Аруэ, 1664--1778 -- выдатны французскі пісьменнік, адзін з выдатных дзеячаў французскай буржуазнай эпохі), можна вылучыць характэрныя рысы прозы 18 стагоддзя.

Сінтаксіс -- рацыянальны: пераважаюць складаназлучаныя сказы з падпарадкаваннем унутры іх кожнай з частак, прычым частка складаназлучанага сказа ўяўляе цалкам закончанае лагічнае сужэнне, якое раскрывае дрычынна-выніковую сувязь. Складанасць структуры фраз матывавана неабходнасцю сумясціць адзінства думкі з адзінствам фразы.

Кожная фраза ўяўляе сутыкненне лагічна незразумелых недарэчнасцей, прычым будучы яна па гарманічных законах сіметрыі, якая была ўласціва рацыяналістычнай прозе эпохі Адраджэння.

Найбольш характэрнай рысай прозы 18 стагоддзя з'яўляецца сіметрыя, што арганізоўвае ўвесь тэкст. Перш за ўсё яна выяўляецца ў паралелізме сінтаксічных канструкцый, гэта значыць у геаметрыч-

най правільнасці сінтаксічнай пабудовы -- абедзве часткі фразы паралельныя.

Паралельныя канструкцыі з'яўляюцца сродкам вылучэння адзінай альбо некалькіх ідэй, якія выказаны ў сказах ці групах слоў, маючых ідэнтычную сінтаксічную структуру.

Сінтаксічны паралелізм можа суправаджацца адборам лексікі.

Часта сінтаксічнае падабенства сумяшчаецца з паўторам слоў, але важна адзначыць, што сінтаксічны паралелізм сустракаецца і ў сказах з рознай лексікай.

Сустрэкаюцца і лексіка-стылістычныя кантрасы. Лексіка-стылістычнае проціпастаўленне, а таксама проціпастаўленне часовых формаў быццам падтрымліваюць сэнсавы кантрас, дамівуючы ў прозе 18 стагоддзя.

Трэба адзначыць, што ў прозе гэтай эпохі паслядоўна выкарыстоўваецца сістэма класіцызму: адліства стылю, забяспечанае пэпадзельным папаваннем мовы гаворачага, рацыянальнасць, якая адбываецца ў выкарыстанні прамога сэнсу слова і ў мностве абстрактных назоўнікаў, а таксама традыцыйнасць рытарычных канструкцый.

Сустрэкаецца таксама рублены стыль, характэрны для Мантэск'е, Дзідро, Вальтэра. Рублены стыль -- гэта шэраг кароткіх сказаў, якія змяняюць адзін аднаго і раздзяляюць апісваемае дзеянне на некалькі дробных. Прыхільнасць да рубленага стылю звязана з арыентацыяй аўтараў гэтай эпохі, філосафаў, асветнікаў да інтанацыі вуснай мовы, да салоннай гутаркі.

Перавага сінтаксічных кантрастаў, якія ўключаюць паралельныя канструкцыі, бяспрэчна даказвае, што Вальтэр аддае перавагу гэтым канструкцыям, таму што яны лепш за іншыя дазваляюць пабудаваць фразу так, каб з найбольшай дакладнасцю вызначыць узаемазалежнасць і лагічнае расчліненне паняццяў. Менавіта паралельныя канструкцыі надаюць фразе тую закончанасць і інтанацыйную цэласнасць, да якой імкнуліся філалагі-асветнікі.

Волкава А.С.,
выкладчык
Машпуроўская Л.І.,
канд.філал.наук,
дацэнт

УКЛЮЧЭННЕ СКАЗАЎ З ДЗЕЕПРЫМЕТНІКАМІ ПРОШЛАГА ЧАСУ (PARTICIPLE II) У ЗВЯЗНЫ ТЭКСТ

Сказы існуюць не самі па сабе. У тэксце яны служаць для выражэння звязаных думак. У натуральным працэсе зносін сказы звычайна складаюць толькі частку некаторага складанага цэлага, называемага